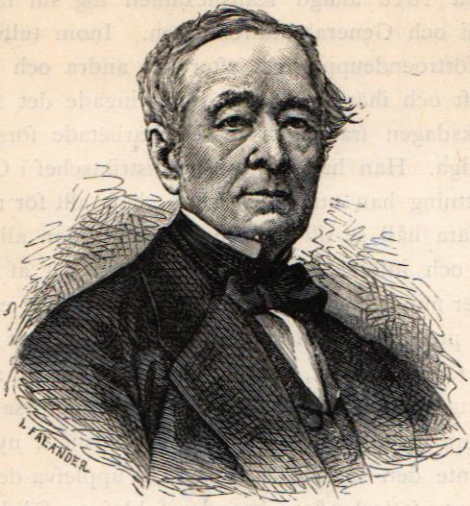

†

Olof Immanuel Fåhræus.

Den 28 maj d. å. förlorade den Svenska Entomologien sin vördade nestor och den Entomologiska Föreningen i Stockholm sin högstärade främste hedersledamot, enär f. d. Statsrådet, Riddaren och Kommendören af Kgl. Maj:s orden m. m. m. m. OLOF IMMANUEL FÅHRÆUS den dagen efter en lång och stilla förfluten ålderdom i kretsen af sina närmaste lugnt och fridfullt insomnade i den sista hvilan. Han hade då uppnått den höga åldern af något öfver 88 år. Han var nämligen född, jämte en tvillingbroder, JOHAN FREDRIK, i Slite på Gotland den 23 mars 1796. Fadren var f. d. handlanden, sedermera landtbrukaren KARL NIKLAS FÅHRÆUS och modern MARGARETA KATARINA STURTZENBECHER. Uppfostrad, likasom tvillingbrodern, i hemmet, tills universitetsstudierna togo sin början, lade han der grunden till

den manliga, utpräglade karaktärsfasthet, som utmärkte honom under hans ovanligt långa, hedrande embetsmannabana, hvilken strax efter i Upsala 1816 aflagd Kansliexamen tog sin början i Kgl. Maj:ts Kansli och Generaltulldirektionen. Inom tullverket erhöll F. det ena förtroendeuppdraget efter det andra och det var hans dugande kraft och ihärdighet som framtvingade det 1839 af Kgl. Maj:t för riksdagen framlagda af F. utarbetade förslaget till en friare tullstadga. Han hade såsom tulldistriktschef i Göteborg, till hvilken befattning han utnämdes 1826, haft allt för rikliga tillfällen att på nära håll se till hvilken demoralisation allt för stränga skyddstullar och införselförbud ledde genom det af allmänheten ofta mer eller mindre hyllade lurendrejeriet, som var en omedelbar följd af den prohibitiva tullstadgan, — han hade sett detta elände fortgå i allt för stor skala, för att icke uppbjuda all sin kraft och förmåga att undandraga detsamma dess verkande orsaker, och han lyckades införa Sveriges handels- och näringslif å nya friare banor, samt rönte den sällsporda lyckan att upplefva den storartade utveckling inom fosterlandet, som deraf blef en följd.

Från 1840 till 1847 satt han i Konungens råd, först såsom finans- och sedan såsom civilminister, och hade derunder tillfälle att skapande och ordnande inverka på det nydanade departementala styrelseskicket. Då han 1847 utbytte taburetten mot landshöfdingestolen i Göteborgs län, efterträddes han i statsrådsembetet af sin nämde tvillingbroder, som fullföljde hans idéer. Från landshöfdingetjänsten tog han afsked 1864 och flyttade till Stockholm, men hans verksamhet till fäderneslandets bästa var icke dermed slut, ty efter nya statsskickets införande blef han genast ledamot för Göteborgs läns landsting i första kammaren och bibehöll fortfarande detta hedrande uppdrag till 1878, då han afsade sig förtroendet. Under riksdagarne 1868—72 var han första kammarens vice talman och först vid 82 års ålder (1878) upphörde han att deltaga i offentliga värf.

Det må i sanning sägas vara förundransvärdt, att denne man, som utvecklade en så rastlös och så djupt ingripande verksamhet i fäderneslandets tjänst under en så lång följd af år, kunde under all denna vidsträckta verksamhet finna tid att sysselsätta sig

med noggranna studier inom naturvetenskaperna, särskildt inom entomologien. Han var en dugande medhjälpare åt SCHÖNHERR och BOHEMAN under åren 1838—1857 vid utgifvandet af storartade entomologiska arbeten, och ännu under sin framskridna ålder utgaf han entomologiska arbeten och skrifter rörande DARWINS verldsåsigt, hvilken han för sin del icke ville godkänna.

Då Entomologiska Föreningen i Stockholm stiftades den 14 dec. 1879, emottog han med uttryck af nöje kallelsen att vara denna förenings främste hedersledamot. Sitt intresse och sin välvilja för nyssnämda förening visade han på ett synnerligen verksamt sätt genom att förära föreningen sin mycket dyrbara, nästan fullständiga samling af svenska skalbaggar, jämte utländska sådana och en samling svenska fjärilar, för hvilken högst värderika gåfva Entomologiska Föreningen står i en outplånlig tacksamhetsskuld.

Han var en af de främste och förste befrämjarne af de skandinaviska naturforskaremötena och var sekreterare vid det första mötet (i Göteborg 1839). Vid det första nationalekonomiska mötet, 1863, var han dess ordförande. FÅHRÆUS var sedan 1840 ledamot af Kgl. Vetenskapsakademien, hvars præses han var 1847 och sedermera en bland denna akademies inspectores. Vetenskapssocieteten i Upsala, landtbruksakademien, vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien samt fysiografiska sällskapet i Lund ärade honom såsom hedersledamot. Mångfaldiga yttre utmärkelser kommo honom för öfrigt till del från in- och utlandet och bland dessa må ytterligare endast nämnas, att F. vid Upsala Universitets 400-årsfest 1877 erhöll den filosofiska fakultetens hedersdoktorskrans.

Hans själsförmögenheter bibehöllo sig intill det sista, äfven sedan synen under sista åren börjat aftaga, tills densamma slutligen alldeles fördunklades. Ett öde som han bar med stilla jämnmod.

FÅHRÆUS hade i sina kraftigaste dagar en öfverlägsen arbetsförmåga, parad med klarhet, reda och ordning. Han var omutligt rättrådig och oböjligt fast i sina på den djupaste öfvertygelse grundade åsigter. Hans väsen var utmärkt genom sin humanitet och blidhet. I hemmet var han på det varmaste omhuldad af en son och två döttrar. Hans maka, LAURA ADOLFINA STURT-

ZENBECHER, med hvilken han var förenad under 52 år i ett lyckligt äktenskap, afled 1875.

Den ädle statsmannens och vetenskapsmannens vördade minne skall länge lefva.

Professor AURIVILLIUS har benäget meddelat följande förteckning öfver FÅHRÆI utgifna entomologiska arbeten:

1. 480 Artbeskrifningar i Schoenherrs Genera et species Curculionidum cum Synonymia hujus familiæ. Species novæ aut hactenus minus cognitæ descriptionibus a L. Gyllenhal, C. H. Boheman et entomologis aliis illustratæ. Pars 4 : 1. 1837. 37 sp. — 4 : 2. 1838. 7 sp. — 5 : 1. 1839. 187 sp. 5 : 2. 1840. 45 sp. — 6 : 1. 1840. 80 sp. — 6 : 2. 1842. 124 sp.
2. I »Insecta Caffraria annis 1838—1845 a J. A. Wahlberg collecta. Coleoptera auctore C. H. Boheman» har Fåhræus författat i
   Pars 1 : 2. 1851. Familjerna Buprestidæ (73 sp.), Lycidæ (10 sp.) och Histeridæ (25 sp.).
   Pars 2. 1857. Af Scarabæidæ (slägtena *Valgus, Anomala, Adoretus, Hypopholis, Apogonia, Diplotropis, Ablabera* (p.), *Camenta, Trochalus, Serica, Homaloplia, Triodonta, Gymnopleurus, Pædaria, Onthophagus, Oniticellus, Drepanocerus* (p.), *Trox* och *Nigidius*. Tillsammans 131 sp.
3. Die Umgebungen von Bad Ems in entomologischer Beziehung. — Stettiner Ent. Zeit. B. 13. 1852, p. 199—205.
4. Coleoptera Caffrariæ a J. A. Wahlberg collecta. Heteromera. — Öfvers. Vet. Akad. Förhl. B. 27. 1870. N:o 4, p. 243—358.
5. Coleoptera Caffrariæ a J. A. Wahlberg collecta. Curculionides. — Öfvers. Vet. Akad. Förhl. B. 28. 1871. N:o 1, p. 3—69. N:o 2, p. 197—291.
6. Coleoptera Caffrariæ a J. A. Wahlberg collecta. Fam. Brenthidæ, Anthribidæ et Bruchidæ. — Öfvers. Vet. Akad. Förhl. B. 28. 1871. N:o 4, p. 433—452.
7. Coleoptera Caffrariæ annis 1838—1845 a J. A. Wahlberg collecta. Fam. Scolytidæ, Paussidæ, Bostrichidæ et Cioidæ. — Öfvers. Vet. Akad. Förhl. B. 28. 1871. N:o 6, p. 661—672.
8. Coleoptera Caffrariæ a J. A. Wahlberg collecta. Longicornia. — Öfvers. Vet. Akad. Förhl. B. 29. 1872. N:o 1, p. 45—69; N:o 2, p. 29—61.
9. Memorandum betreffend die im Druck neulich erschienene Abhandlung Coleoptera Caffrariæ, Longicornia. — Harold, Coleopterologische Hefte. Lif. 10, p. 194—196.

O. Th. Sandahl.